

Warszawa, dnia 21 października 2016 r.

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

DDP.I.02100.6.37.1.2016.JŻ/KB

Pan
Bartosz Kownacki
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Obrony Narodowej

Stanowisko Pana Ministra

Stosownie do § 43 pkt 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979, z późn. zm.) przedstawiam następujące stanowisko do uwag zgłoszonych w piśmie z dnia 26 sierpnia 2016 r., znak 200/401/16/DP/AS do *projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw* z dnia 2 sierpnia 2016 r.

W odniesieniu do postulatu wydania nowego aktu regulującego działalność organizacji związkowych ze względu na dużą liczbę proponowanych zmian oraz niejasność dotychczasowych przepisów wskazuję, że zasadniczym celem projektowanej regulacji jest dostosowanie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881; dalej jako „u.z.z.”) do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2015 r. sygn. akt K 1/13 (Dz. U. poz. 791). Projekt ustawy ma w szczególności na celu uregulowanie uprawnień organizacji związkowych, których członkami są osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych oraz osoby prowadzące jednoosobowo działalność wykonujące osobiście pracę na rzecz danego podmiotu na podstawie umowy. W dniu 15 września 2016 r. została powołana Komisja Kodyfikacyjna Prawa Pracy, której zadaniem jest opracowanie zbiorowego kodeksu pracy. W trakcie rozmów z partnerami społecznymi ustalono jednak, że istnieje potrzeba nowelizacji ww. ustawy, nie czekając na efekty prac komisji.

Mając na uwadze uwagę dotyczącą propozycji uregulowania kwestii dotychczas stanowiących lukę prawną, jak np. utrata reprezentatywności przez organizację związkową będącą stroną układu zbiorowego pracy uprzejmie informuję, że w ocenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kwestia ta wykracza poza zakres projektowanej regulacji.

Poza zakresem projektowanej regulacji pozostaje również kwestia związana z doprecyzowaniem definicji takich jak: „*ponadzakładowa organizacja związkowa*”, „*ogólnokrajowy związek zawodowy*”, „*ogólnokrajowa organizacja międzyzwiązkowa (konfederacja)*”, „*zrzeszenie (federacja) związków zawodowych*”. Jednocześnie wyjaśniam, że definicja pojęcia doraźnej czynności wynikającej z funkcji związkowej oraz jego ewentualne uściślenie były przedmiotem rozmów z partnerami społecznymi w ramach Zespołu problemowego Rady Dialogu Społecznego ds. prawa pracy. W pierwszej wersji projektu ustawy nowelizującej z dnia 22 marca 2016 r., w celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych, przedstawiono katalog czynności, które nie stanowią doraźnej czynności

wynikającej z funkcji związkowej. W trakcie konsultacji projektu nie osiągnięto jednak kompromisu w tej sprawie i partnerzy społeczni zaproponowali przywrócenie pierwotnego brzmienia przepisu art. 25 ust. 2 u.z.z. Jednakże wskazać należy, że w wyniku zgłoszonych uwag w projektowanym art. 25 ust. 4 u.z.z. przewidziano, że definicję doraźnej czynności, a także limity czasu zwolnień od pracy zawodowej na czas niezbędny do wykonania doraźnej czynności wynikającej z funkcji związkowej osób wykonujących pracę zarobkową będą mogły zostać ustanowione w układzie zbiorowym pracy.

Uwzględniona została uwaga odnosząca się do projektowanej w art. 1¹ pkt 2 u.z.z. definicji pracodawcy. W konsekwencji zmieniono brzmienie ww. przepisu w następujący sposób:

„2) pracodawcy – należy przez to rozumieć pracodawcę w rozumieniu art. 3 Kodeksu pracy, a także osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną i do której stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych, jeżeli zatrudniają one inną niż pracownik osobę wykonującą pracę zarobkową.”.

Mając na względzie przedstawione w piśmie zastrzeżenia dotyczące definicji pojęcia osoby wykonującej pracę zarobkową w zakresie wyłączenia z tego pojęcia „żołnierzy zawodowych” należy wskazać, że zostały one uznane za uzasadnione. W konsekwencji art. 1¹ pkt 1 u.z.z. otrzymał następujące brzmienie:

„1) osobie wykonującej pracę zarobkową – należy przez to rozumieć pracownika w rozumieniu art. 2 Kodeksu pracy lub osobę świadczącą osobiście pracę za wynagrodzeniem na innej podstawie niż stosunek pracy, z wyłączeniem stosunku służbowego funkcjonariuszy służb mundurowych i żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, niezatrudniającej do tej pracy innych osób, niezależnie od podstawy zatrudnienia;”.

Nie została jednak uwzględniona uwaga dotycząca użycia w projektowanym art. 2 ust. 7 u.z.z. pojęcia „dowódcy jednostki”. Pragnę zauważyć, że pojęcie „dowódcy jednostki” zostało użyte w art. 25¹ ust. 2 u.z.z. i dotychczas nie budziło wątpliwości. W związku z zastosowaniem generalnego odesłania przepisów ustawy do funkcjonariuszy użyto pojęć charakterystycznych dla stosunku służby stanowiących odpowiedniki pojęć „osoby wykonującej pracę zarobkową” i „pracodawcy” (odpowiednio „funkcjonariusz” i „dowódca jednostki”). Niemniej jednak w przypadku podtrzymania uwagi dotyczącej konieczności zastąpienia pojęcia „dowódcy jednostki” innym terminem, uprzejmie proszę o przedstawienie stosownej propozycji.

W wyniku zgłoszonych uwag doprecyzowano jednak art. 2 ust. 7 u.z.z. w następujący sposób:

„7. Przepisy ustawy dotyczące pracowników i pracodawców stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszy i dowódców jednostek.”.

Nie została uwzględniona uwaga dotycząca przeniesienia przepisów dotyczących reprezentatywnych organizacji związkowych z Kodeksu pracy do ustawy o związkach zawodowych oraz brzmienia art. 25² ust. 3 i wprowadzenia dodatkowego kryterium liczebności organizacji związkowej wchodzącej w skład konfederacji.

Warto wskazać, że w ustawie o związkach zawodowych, a także w licznych przepisach Kodeksu pracy (nie tylko działu XI) występują odesłania do pojęć reprezentatywnych organizacji związkowych. Nie są to więc pojęcia zastrzeżone wyłącznie do układów zbiorowych pracy. Stąd też przeniesienie tych przepisów do ustawy, która reguluje działalność związków zawodowych, wydaje się w pełni zasadne. Poza tym, brzmienie przepisów art. 25² i art. 25³ u.z.z. było przedmiotem rozmów z partnerami społecznymi, które ostatecznie zakończyły się osiągnięciem kompromisu w tej kwestii. Zgłaszanie nowej propozycji dotyczącej ustalania reprezentatywności ponadzakładowych organizacji związkowych może spowodować znaczne przedłużenie procesu legislacyjnego.

Kolejna uwaga dotycząca zastosowania rozwiązania z art. 25³ ust. 3 i 4 u.z.z. przy ustalaniu reprezentatywności ponadzakładowych organizacji związkowych – również nie została uwzględniona.

Jak wskazano wyżej, brzmienie przepisów art. 25² i art. 25³ u.z.z. było przedmiotem rozmów z partnerami społecznymi, które ostatecznie zakończyły się osiągnięciem kompromisu w tej kwestii. Jednocześnie warto wskazać, że rozwiązanie z art. 25³ ust. 3 i 4 u.z.z. służy zapobieżeniu utrudnieniom związanym z nadmiernym rozdrobnieniem ruchu związkowego na poziomie zakładu pracy, które mogą prowadzić do braku możliwości osiągnięcia konsensusu na szczeblu zakładowym. Postulat ten został zgłoszony przez trzy największe centrale związkowe. Aktualnie obowiązujące przepisy Kodeksu pracy przewidują inne rozwiązanie w przedmiocie wspólnego działania kilku ponadzakładowych organizacji związkowych wchodzących w skład konfederacji przy zawieraniu puzp – por. art. 241^{14a} § 1 i 2 Kodeksu pracy.

Jednocześnie informuję, że zgłoszone przez MON kwestie, które wykraczają poza zakres projektowanej regulacji zostaną przekazane Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy.

Wobec powyższego zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przyjęcie wyjaśnień i pozytywne zaopiniowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw.

Z uwagi na pilny charakter sprawy bardzo proszę o potwierdzenie podtrzymania lub odstąpienia od zgłoszonych uwag do dnia 2 listopada 2016 r.

Z poważaniem
MINISTER
z up.
Stanisław Szwed
SEKRETARZ STANU